

Als het kriebelt moet je snoeien

Het snoeien van bosbomen is niet zo moeilijk als je de basisprincipes begrijpt en de boom goed observeert. Als je bovendien je eigen werkuren niet hoeft te rekenen, is het een erg leuke bezigheid.

We overlopen wat je zeker moet weten voor twee verschillende soorten van snoei: begeleidende snoei en hoogtesnoei.

Laten we beginnen met een paar belangrijke basisregels. Dode takken kan je eender wanneer snoeien, maar voor levende takken moet je op drie dingen letten. Eén: snoei de tak zo kort mogelijk af maar laat vooral de takkraag intact. Twee: snoei bij voorkeur in de zomer, en zeker niet bij vorst of stijgende sapstroom. Drie: neem per snoeibeurt niet meer dan 20% van het groen van de boom weg. Gebruik het juiste gereedschap (snoeischaar, trekzaag, al dan niet op telescopische steel) en zorg ervoor dat het scherp is. Meerbepaald vlijmscherp, dat werkt prettig en laat nette snoeiwonden achter.

Let op als je in het bos met ladders aan de slag gaat: draai een oude fietsband rond de bovenste trede om schorschade te vermijden en val er niet af.

En last but not least: snoei vooral niet ál je bomen, zowat 90% gaat er toch ooit uit met de dunningen...

Begeleidende snoei of vormsnoei zorgt er voor dat jonge loofbomen in een aanplanting een rechte onderstam met weinig verloop over een meter of zes kunnen ontwikkelen. Vormsnoei is niet gangbaar bij naaldbomen.

ROBBIE GORIS, Inverde vzw

Hoogtesnoei op een goede manier uitgevoerd.

Begeleidende snoei is eigenlijk een lapmiddel om kwaliteitsstammen te krijgen als de plantdichtheid te laag is. Wat je dan doet is de boom van boven naar onder bekijken, en die takken wegnemen die een concurrent zijn voor de doorgaande spil: de helft van een vork, steil ingeplante takken die de top beconcurreren (zuigers) en overdreven

Vormsnoei voor, tijdens en na.

Inverde

dikke takken. Begeleidende snoei start als het plantsoen goed is aangeslagen en gaat door tot de bomen 6 à 10 m hoog zijn. Takken wegnemen gebeurt hoofdzakelijk met snoeischaren.

Hoogtesnoei, opsnoeien of opsleunen heeft als bedoeling takvrij hout te laten groeien op een zo dun mogelijke takhoudende kern (diameter +/- 15 cm). Meestal wordt er maar tot een hoogte van 6 à 7 m gesnoeid, want nog hoger snoeien wordt wel erg lastig. Een vooruitziende blik is nodig, want je kan beter geen takken dikker dan 5 cm afzagen. Anders worden de snoeiwonden te groot en vergroot het infectiegevaar. Je kan grosso modo de volgende vuistregel gebruiken: snoeien tot 2 m als de bomen 5-6 m hoog zijn, tot 4 m bij 8-10 m tophoogte en tot 6-7 m bij 12-14 m boomhoogte.

We snoeien natuurlijk alleen maar de toekomstbomen op, zo'n 50 à 120 stuks per hectare naargelang de boomsoort en de beheerdoelstelling. Handzagen en stokzagen zijn aan te raden.

Naaldbomen snoeien is vrij simpel, maar wel veel werk want er staan veel takjes op zo'n boom.

Populieren worden meestal in twee à drie doorgangen opgesnoeid. Het kan soms nuttig zijn om alvast een dikke tak in een hogere takkrans weg te zagen, want bij de volgende snoeibeurt kan die al te dik zijn om nog zorgeloos af te zagen.

Dat laatste geldt zeker ook voor boskers op rijke grond, met de extra moeilijkheid dat die soort alleen gesnoeid wil worden tussen 15 juli en 15 augustus.

Bij eiken laat je soms nog wat dunne takjes staan op een bepaalde hoogte, om hogerop alvast een dikke zijtak weg te nemen. Zelfde principe als daarnet, maar dan met een onregelmatiger inplanting van de takken. In bosverband zullen de fijnste takjes overigens door lichtgebrek afsterven, dan is snoeien niet nodig.

Tenslotte nog een speciaal geval van hoogtesnoei. Het sleunen van naaldhoutaanplantingen tot op manshoogte was een klassieker in de Kempen. De bedoeling is vooral om gemakkelijk door te kunnen om de eerste dunning uit te voeren, iets wat niet meer zo relevant is sinds jong naaldhout hoofdzakelijk machinaal geogost wordt. Bovendien is het in het gemiddelde jonge naaldhoutbos vreselijk veel werk (of duur) om 4000 lopende meter takken af te slaan. Soms zie je nog zo'n onderdoorkijkbossen, erger nog, soms zie je zo ook in loofhoutaanplantingen. Gruwelijk inefficiënt...

In een volgende bijdrage bekijken we hoeveel en welke bomen best gesnoeid worden, en of snoeien überhaupt wel zinvol is. Maar intussen staat het snoeiseizoen voor de deur... veel plezier! ■